

M'FHÉINIÚLACHT FÉIN (AN DUINE ATÁ IONAM FÉIN) PLEAN DON CHEACHT



M'FHÉINIÚLACHT FÉIN (AN DUINE ATÁ IONAM FÉIN) - PLEAN DON CHEACHT

TEIDEAL AN
CHEACHTA:

MY M'FHÉINIÚLACHT FÉIN (AN DUINE ATÁ IONAM FÉIN)

AIDHMEANNA

Sa cheacht seo:



- Cuideofar leis na daltaí teacht ar thuiscint níos fearr a fháil ar an 'fhéinaitheantas' agus ar an gcéim den fhorbairt ag a bhfuil siad féin.
- Déanfar Bonn eolais a thabhairt do na daltaí ar na Céimeanna den fhorbairt dhaonna de réir Erik Erikson.
- Déanfar scrúdú ar cad is brí leis an 'fhéinaitheantas'.

TORTHAÍ



Faoi dheireadh an cheachta seo, beidh na daltaí in ann:

- Achoimre a dhéanamh ar na Céimeanna den fhorbairt dhaonna de réir Erik Erikson.
- Mínigh cad is brí leis an fhéiniúlacht.
- Na gnéithe lena gcuimsítear féiniúlacht duine a lua agus a mhíniú.

NAISC LE SCILEANNA LÁRNACHA NA SRAITHE SÓISEARAÍ



- An Chumarsáid (scileanna éisteachta agus conas tú féin a chur in iúl, an plé agus an díospóireacht, úsáid teanga).
- An Fhéinbhainistiú (Eolas a bheith agat fút féin, cinntí breithnithe a dhéanamh, teicneolaíocht dhigiteach a úsáid chun tú féin agus do chuid foghlama a bhainistiú).
- Ag coinneáil slán (a bheith sláintiúil, a bheith sóisialta, a bheith sábháilte, a bheith freagrach).
- A bheith cruthaitheach (roghanna agus bealaí malartacha eile a scrúdú, smaointe a chur i bhfeidhm agus bearta a dhéanamh).
- Ag obair i gcomhar le daoine eile (ag foghlaim le daoine eile, ag tabhairt urraim don éagsúlacht, an dea-chaidreamh a fhorbairt, an comhoibriú).
- Faisnéis agus smaointeoireacht a bhainistiú (faisnéis a bhailiú agus a thaifeadadh, a bheith fiosrach, an smaointeoireacht chriticiúil, an teicneolaíocht dhigiteach a úsáid chun eolas a rochtain, a bhainistiú agus a roinnt).

NAISC LE RÁITIS FOGHLAMA NA SRAITHE SÓISEARAÍ



Sa cheacht seo déanfaidh na daltaí

- Gníomhú chun a fholláine, agus a shláinte féin, agus folláine agus sláinte daoine eile, a chosaint agus a chur chun cinn.
- Smaoineamh a thabhairt ón gcoincheap ar aghaidh le bheith curtha i gcrích.

M'FHÉINIÚLACHT FÉIN (AN DUINE ATÁ IONAM FÉIN) - PLEAN DON CHEACHT

NAISC LEIS AN TREOIR SCOILE UILE

Mé Féin a Bhainistiú

Sa cheacht seo déanfaidh na daltaí

- Féinmheas agus féinchoincheap dearfach a fhorbairt agus a chothabháil.
- Idirghníomhú éifeachtach le daoine eile.
- Forbairt & fás ar feadh an tsaoil.
- A gcáilíochtaí pearsanta, a meoin agus a láidreachtaí, a spéiseanna agus an tionchar a imríonn siad ar an iompar a aithint agus cur síos a dhéanamh orthu.
- Scileanna sóisialta éifeachtacha a léiriú agus iad ag comhoibriú, ag obair i gcomhar le chéile agus ag idirbheartaíocht lena bpiaraí agus leis na múinteoirí.
- Páirt a ghlacadh i raon gníomhaíochtaí agus tascanna chun an fhorbairt mhothúchánach, shóisialta, chognaíoch agus choirp a fheabhsú.
- Cúnamh a iarraidh, nuair is gá.



M'FHÉINIÚLACHT FÉIN (AN DUINE ATÁ IONAM FÉIN) - PLEAN DON CHEACHT

PLEAN DON
CHEACHT:
**AN
FHÉINIÚLACHT**

ÁBHAIR ATÁ DE DHÍTH AN CEACHT

AN MÚINTEOIR

- PowerPoint
- Bileog Oibre

NA DALTAÍ

- Bileog Oibre

AIDHMEANNA

Sa cheacht seo:

- Cuideofar leis na daltaí teacht ar thuiscint níos fearr a fháil ar an 'fhéinaitheantas' agus ar an gcéim den fhorbairt ag a bhfuil siad féin.
- Déanfar Bonn eolais a thabhairt do na daltaí ar na Céimeanna den fhorbairt dhaonna de réir Erik Erikson.
- Déanfar scrúdú ar cad is brí leis an 'fhéinaitheantas'.



TORTHAÍ

Faoi dheireadh an cheachta seo, beidh na daltaí in ann:

- Achoimre a dhéanamh ar na Céimeanna den fhorbairt dhaonna de réir Erik Erikson.
- Mínigh cad is brí leis an fhéiniúlacht.
- Na gnéithe lena gcuimsítear féiniúlacht duine a lua agus a mhíniú.



'AN DUÁN' A SHEOLADH

Fiafraigh de na Daltaí: Ar smaoinigh tú féin faoi na ceisteanna ag seo a leanas?

Cé hé mé?

Cé hé mé, an chuid dom atá éagsúil ó mo thuismitheoirí? An chuid díom atá éagsúil ó mo dheartháireacha agus deirfiúracha?

An duine mé a mbaineann daoine eile sult as mo chomhluadar? Conas a réitíonn mé le mo chuid chairde? Conas a éiríonn liom cairde a bheith agam agus mo chuid luachanna féin a choimeád ag an am céanna?

Cén cineál duine a mbíonn mé tarraingthe chucu?

An mbeidh dúil ag aon duine ar bith ionam riamh? Cén tslí a mbeidh mé in ann mo bheatha a shaothrú?

Cad iad na rudaí a bhfuil mé in ann iad a dhéanamh go maith?

Cad iad na láidreachtaí atá agam? Conas is féidir liom cúiteamh a dhéanamh ar na teorainneacha atá agam?

Conas a éireoidh liom cur leis an saol mór agus tionchar a imirt air?

Cad é do thuairim féin?

M'FHÉINIÚLACHT FÉIN (AN DUINE ATÁ IONAM FÉIN) - PLEAN DON CHEACHT

ÁBHAR AN CHEACHTA

BEARTA DON MHÚINTEOIR

Tar éis aidhmeanna agus torthaí an cheachta a achoimriú, cuir na daltaí ar an eolas faoi obair Erik Erikson.

Abair leis na daltaí go mbeidh an rang inniu dírithe ar Chéim 5: An Fhéiniúlacht.

Mínigh Céim 5: An Fhéiniúlacht.

Néal Focal Aitheantais

Iarrtar ar na daltaí:

Na focail ar an liosta a roghnú a bhaineann leosan féin, agus 'néal focal aitheantais' a ullmhú ina léirítear na tuairimí atá acu fúthu féin.

Aiseolas ar an nGníomhaíocht um an Fhéinaitheantas.

BEARTA DO NA DALTAÍ

Foghlaimíonn na leanaí faoi Chéimeanna den fhorbairt dhaonna de réir Erik Erikson.

Scrúdaíonn na daltaí liosta focal agus roghnaíonn siad na cinn a bhaineann leo féin, ina dtuairim féin. Ansin, ullmhaíonn na daltaí 'néal focal aitheantais' cosúil leis an gceann atá léirithe sa sampla.

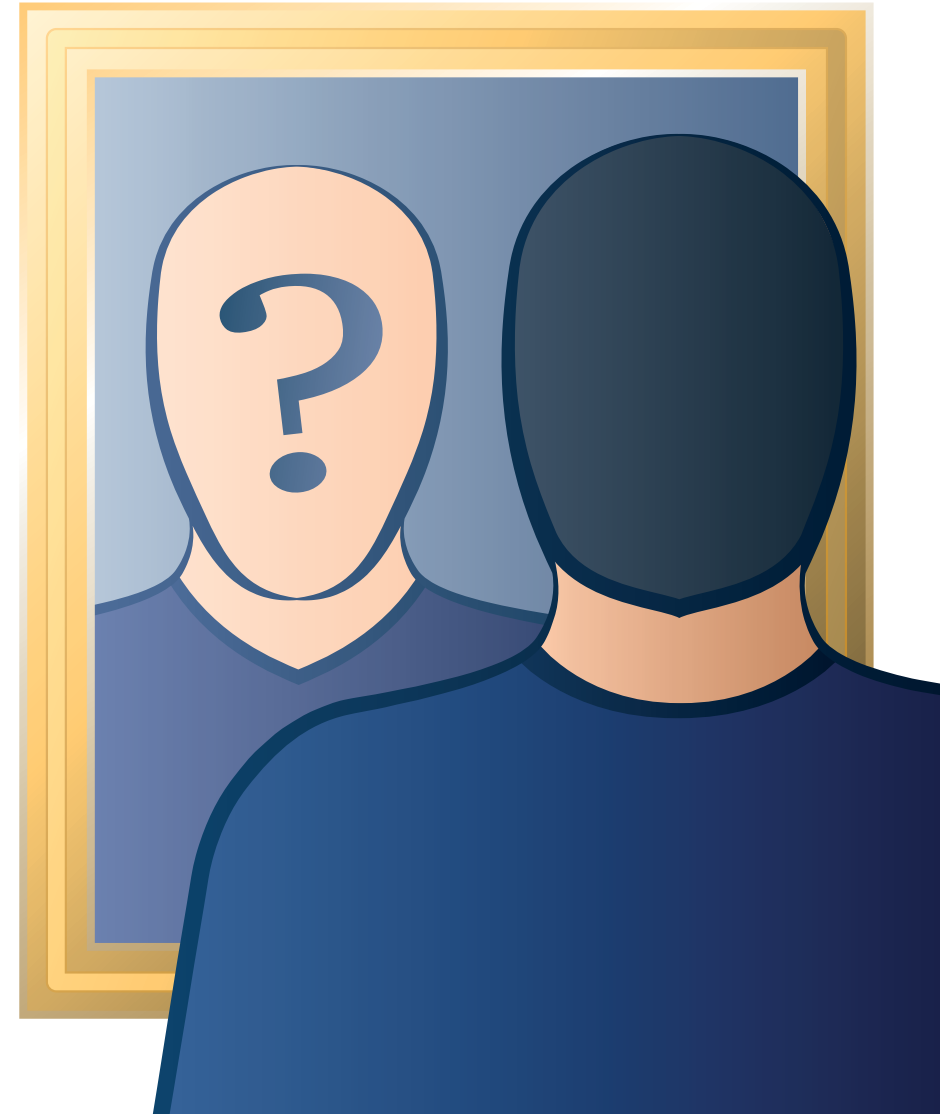
Aiseolas ar an nGníomhaíocht um an Fhéinaitheantas.

AN MÉID ATÁ FOGHLAMTHA A ATREISIÚ

Nuair atá plé ar an fhéinaitheantas críochnaithe, déanann an múinteoir aidhmeanna an cheachta a athscrúdú.



M'FHÉINIÚLACHT FÉIN (AN DUINE ATÁ IONAM FÉIN)



AR FHIAFRAIGH TÚ RIAMH DÍOT FÉIN NA CEISTEANNA AG SEO A LEANAS?



- Cé hé mé?
- Cé hé mé, an chuid díom atá éagsúil ó mo thuismitheoirí? An chuid díom atá éagsúil ó mo dheartháireacha agus deirfiúracha?
- An duine mé a mbaineann daoine eile sult as mo chomhluadar? Conas a réitíonn mé le mo chuid chairde?
- Conas a éiríonn liom cairde a bheith agam agus mo chuid luachanna féin a choimeád ag an am céanna?
- Cén cineál duine a mbíonn mé tarraingthe chucu?
- An mbeidh dúil ag aon duine ar bith ionam riamh?
- Cén tslí a mbeidh mé in ann mo bheatha a shaothrú?
- Cad iad na rudaí a bhfuil mé in ann iad a dhéanamh go maith?
- Cad iad na láidreachtaí atá agam? Conas a éiríonn liom na deacrachtaí a bhíonn agam a shárú?
- Conas a éireoidh liom cur leis an saol mór agus tionchar a imirt air?
- Cad é do thuairim féin?

CÉN FÁTH A BHFUIL TÚ AG CUR NA CEISTEANNA SEO?

- Ar smaoinigh tú riamh cén fáth go mbraitheann tú amhail is go bhfuil mearbhall ort faoi agus cén fáth a bhfuil tú ag cur na gceisteanna seo?
- Tréimhse don fhionnachtain atá san ógántacht, ina múnlaítear an fhéiniúlacht.
- Tá an chéim seo, céim trína dtéimid go léir sa turas ón leanbaíocht go dtí an aosacht, lán le ceisteanna a bhfuil freagraí agus míniúcháin le fáil ina leith.
- Is féidir leis a bheith corraitheach agus mearbhall mar thréimhse ag an am céanna.



AIDHMEANNA



Sa cheacht seo:

- Gheobhaidh mé tuiscint níos fearr ar cé mise mé féin (m'fhéinaitheantas).
- Gheobhaidh mé amach píos faoi Chéimeanna den fhorbairt dhaonna de réir Erik Erikson.
- Déanfaidh mé scrúdú ar cad iad na rudaí a gcruthaíonn féiniúlacht an duine.

TORTHAÍ



Faoi dheireadh an cheachta seo, beidh tú in ann:

- An téarma 'féinaitheantas' a shainmhíniú.
- Na gnéithe lena gcuimsítear féiniúlacht duine a lua agus a mhíniú.

FÉACHAIMIS AIR GO GAR-AMHAIRC



AN
FHÉIN-
IÚLACHT

CÉARD ATÁ I GCEIST LEIS AN FHÉINIÚLACHT?



- Is é an duine atá ionainn féin atá i gceist
- Is é an ghné atá ionainn a sainmhíonn cé muidne, mar dhaoine ar leith!
- Is é an sainmhíniú ar an fhéiniúlacht ná an duine atá ionat féin, an bealach a mbíonn tú ag smaoineamh tú fút féin, an bealach a bhreathnaíonn gach uile dhuine eile ort agus na saintréithe atá agat féin.
- Ar bhealaí éagsúla, táimid go léir mar an gcéanna. An féidir leat smaoineamh ar aon samplaí de sin?
- I roinnt bealaí eile táimid go léir éagsúla óna chéile. An féidir leat smaoineamh ar chúpla samplaí de sin?
- Sa cheacht seo, beimid ag féachaint ar ár bhféiniúlacht féin agus ar na rudaí a gcuimsítear le féiniúlacht an duine.

ERIK ERIKSON: NA hOCHT gCÉIM FORBARTHA

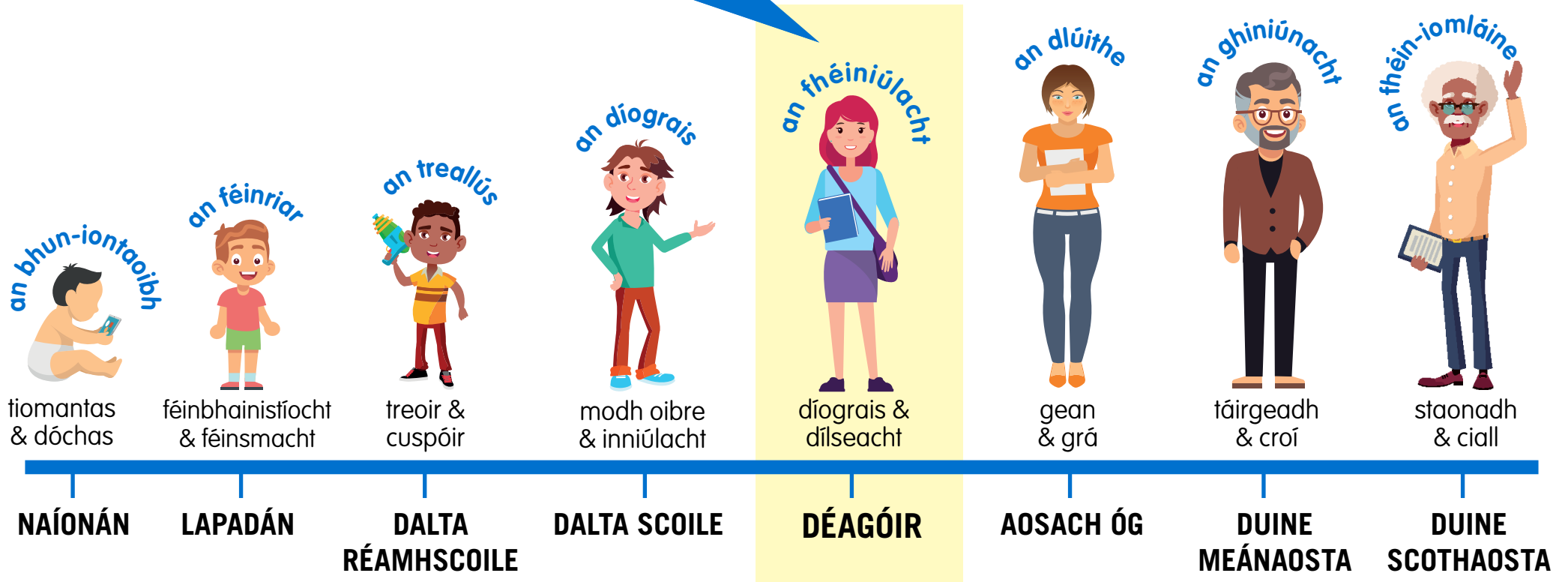


CÉ hÉ ERIK ERIKSON?



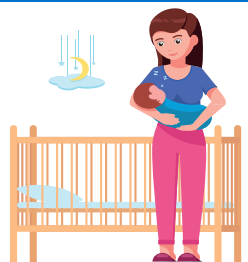
- Múinteoir ón Ostair a d'aistrigh go Meiriceá.
- Spéis aige/aici sa tsochaí, sa chultúr, i bhforbairt an duine agus sa tsíceolaíocht.
- Cruthaigh sé teoiric faoi fhorbairt an duine (8 gcéim)

TÁ 8 GCÉIM I DTEOIRIC FHORBARTHA DAONRA ERIKSON



NA 8 gCÉIM DEN SAOL:

CÉIM 1: AN MUINÍN



Forbraítear muinín an linbh nuair atá cúram agus gean ar fáil dó san idirghníomhaíocht atá aige.

CÉIM 2: AN NEAMHSPLEÁCHAS



Tosaíonn an leanbh ag forbairt an tuiscint go bhfuil sé neamhspleách agus go bhfuil smacht pearsanta aige i ndáil lena chuid scileanna coirpiúla.

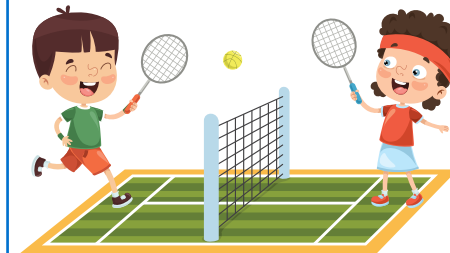
CÉIM 3: AN TREALLÚS

Féach a Mham, dhoirt mé mo sú dom féin



Tosaíonn an leanbh ag tabhairt aghaidhe ar dhúshlán agus gníomhaíochtaí a phleanáil. Má thugtar tacaíocht dó ag an gcéim seo, éireoidh leis a bheith diongbháilte lena chuid cuspóirí.

CÉIM 4: AN DÚTHRACHT



Tosaíonn an páiste ag taispeáint an cumas intleachta chun tasc a chríochnú.

CÉIM 6: AN DLÚITHE



Bíonn déagóirí ag iarraidh iniúchadh a dhéanamh ar cé hiad féin agus triail a bhaint as ról éagsúla.

CÉIM 6: AN DLÚITHE



Is é an dúshlán is mó a bhíonn ag déagóirí ná conas caidreamh pearsanta grámhar a chruthú. Mura ndéantar amhlaidh fágfar go mbíonn an leanbh á leithlisiú féin.

CÉIM 7: AN GHINIÚNACHT



Nuair a bhíonn daoine timpeall 40 bliain d'aois bíonn dúil acu rudaí a chruthú a bheidh ann nuair atá siad féin imithe.

CÉIM 8: AN tIONRACAS



Tarlaíonn sé seo nuair atá an duine timpeall 65 bliana d'aois nuair atá an duine in ann machnamh siar a dhéanamh ar shaol fada.

CÉIM 5



12 – 18 bliain

An
Fhéiniúlacht

Tá na caidrimh
is na gaolta a
bhíonn againn
lenár bpiaraí,
chomh maith leis
na daoine atá mar
eiseamláirí againn,
an-tábhachtach

Cé hé mé?

Cén cineál
de dhuine a
d'fhéadfainn a
bheith?

AN FHÉINIÚLACHT

Ba mhaith liom
a bheith i mo
dhochtúr.



Ba mhaith liom
a bheith i mo
...uhm...uhh...



Cén fáth a bhfuil sé
deacair dom a bheith
mar chuid den slua?



Cé hé mé féin?



TRÁTH NA GCEIST FAOIN AITHEANTAIS

Roghnaigh na focail as na cinn atá ag seo thíos a mheasann tú go mbaineann siad leat féin.

Déan iad a cóipeáil ón gclár agus cruthaigh 'néal focal aitheantais' maidir leis an tuairim atá agat fút féin:



Aidiachtaí Pearsanta

acadúil	tarraingteach	aireach	cróga	cinnte	réchúiseach	tógtha	greannmhar
cruinn	álainn	cluanach	cúirtéiseach	aoibhinn	aisteach	uathúil	fial
inoiriúnaithe	mórtasach	ceanúil	craiceáilte	craiceáilte	éifeachtach	spleodrach	séimh
gleoite	dalba	néata	cruthaitheach	as saobhchiall	gliondrach	cóir	dea-chroíoch
eachtrúil	dána	suaimhneach	inchreidte	cuimsitheach	iomráiteach	fanaiceach	iontach
grámhar	cróga	muiníneach	oilte	diongbháilte	draíochtach	dílis	cainteach
ionsaitheach	éirimiúil	cliste	fiosrach	dílis	spreagúil	faiseanta	áille
caoithiúil	leathan-	inniúla	misniúil	lán dínite	seasmhach	banda	snoite
airdeallach	aighneachta	sochair	galánta	díograiseach	maoithneach	daingean	dathúil
mealltach	praiseach	muiníneach	slachtmhar	cantalach	comhbhách	solúbtha	sásta
uaillmhianach	séimh	tuisceanach	piotha	dinimiciúil	fuinniúil	amaideach	sláintiúil
spraíúil	ábalta	coimeádach	péacach	discréideach	lán spraoi	feidhmiúil	cabhrach
buíoch	neamhimníoch	cineálta	réasúnta	ceannasach	díograiseach	foirmiúil	heirméiteach
ealaíonta	cúramach	cancrach	cinntitheach	dinimiciúil	eiticiúil	macánta	sárchumasach
dearfach	lách	calma	cuibhiúil	fonnmhar	iontach	cairdiúil	hipirghníomhach
aclaíochta	réchúiseach	cuidiúil	tiomnaithe	dúthrachtach	spreagúil	spraíúil	

EISEAMLÁIR

DINIMICIÚIL **CÚRAMACH** **SOLÚBTHA**
ealaíonta leathan-aighneachta
caoithiúil buíoch **CRUTHAITHEACH**
uailmhianach cineálta **acclaíochta**
cóir díograise **CINNÍÚN**

AN FHÉINIÚLACHT

- Nuair atáthar ag caint faoin bhféiniúlacht, is gnách go mbítear ag caint faoi chairde; faoin teaghlach; faoi rudaí a dhéanann siad mar chaitheamh aimsire agus faoi údair shuime díobh; faoi áiteanna; reiligiúin agus cultúir
- Ar smaoinigh tú ar na hábhair sin?
- Cad eile ar a raibh tú ag smaoineamh?
- Cad é an difríocht idir d'aitheantas féin agus aitheantas duine eile?



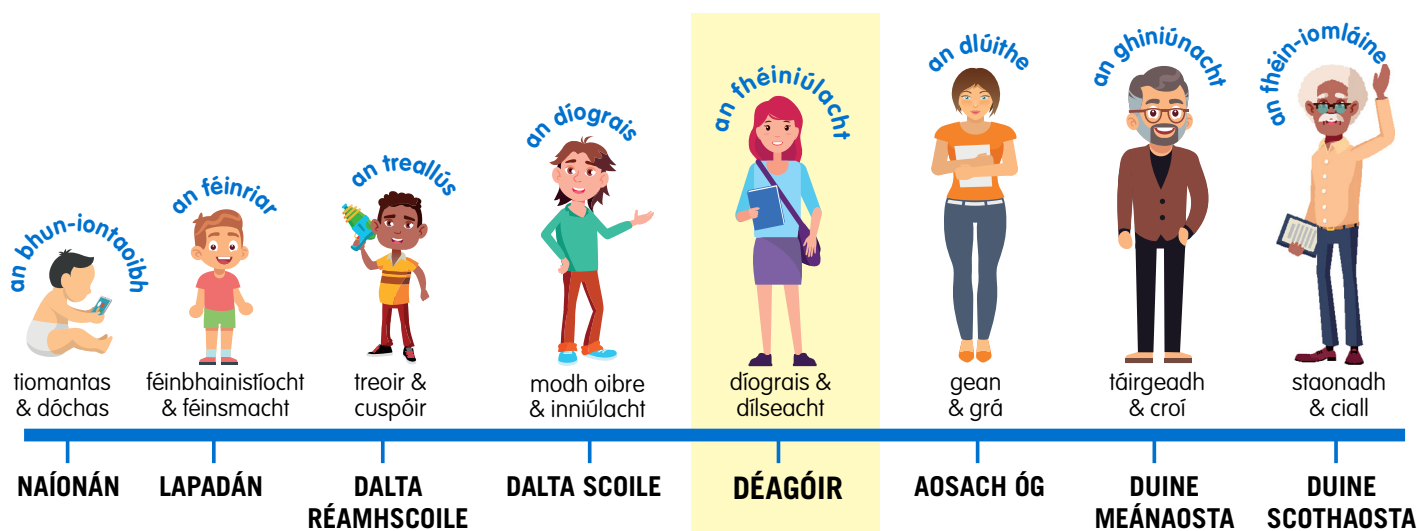
SÚIL SIAR

An bhfuil tú in ann...

- Na gnéithe lena gcuimsítear féiniúlacht duine a lua agus a mhíniú.
- Néal Focal Aitheantas a dhearadh duit féin.

M'FHÉINIÚLACHT FÉIN (AN DUINE
ATÁ IONAM FÉIN) - BILEOG OIBRE

TÁ 8 GCÉIM I DTEOIRIC
FHORBARTHA DAONRA
ERIKSON



NÉAL FOCAL AITHEANTAIS

Féach ar an liosta seo d'aidiachtaí pearsanta.

Roghnaigh na focail a mheasann tú go mbaineann siad leat féin. Cruthaigh 'néal focal aitheantais' maidir leis an tuairim atá agat fút féin.



acadúil	praiseach	craiceáilte	discréideach	daingean
cruinn	séimh	cruthaitheach	ceannasach	solúbtha
inoiriúnaithe	ábalta	inchreidte	dinimiciúil	amaideach
gleoite	neamhimníoch	oilte	díograiseach	feidhmiúil
eachtrúil	cúramach	fiosrach	ait éifeachtach	foirmiúil
grámhar	lách	misniúil	gliondrach	macánta
ionsaitheach	réchúiseach	galánta	iomráiteach	cairdiúil
caoithiúil	aireach	slachtmhar	draíochtach	spraoiúil
airdeallach	cluanach	piochta	spreagúil	greannmhar
mealltach	ceanúil	péacach	seasmhach	fial
uaillmhianach	néata	réasúnta	maoithneach	séimh
spráíúil	suaimhneach	cinntitheach	comhbhách	dea-chroíoch
buíoch	muiníneach	cuibhiúil	fuinniúil	iontach
ealaíonta	cliste	tiomnaithe	lán spraoi	cainteach
dearfach	inniúla	cinnte	díograiseach	áille
aclaíochta	sochair	aoibhinn	eiticiúil	snoite
tarraingteach	muiníneach	craiceáilte as	iontach	dathúil
álainn	tuisceanach	saobhchiall	spreagúil	sásta
mórtasach	coimeádach	cuimsitheach	tógtha	sláintiúil
dalba	cineálta	diongbháilte	uathúil	cabhrach
dána	cancrach	dílis	spleodrach	heirméiteach
cróga	calma	lán dínite	cóir	sárchumasach
éirimiúil	cuidiúil	díograiseach	fanaiceach	hipirghníomhach
leathan-	cróga	cantalach	dílis	
aighneachta	cúirtéiseach	dinimiciúil	faiseanta banda	

NÉAL FOCAL AITHEANTAIS

